

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	10Sžr/83/2014
Identifikačné číslo spisu:	8011200403
Dátum vydania rozhodnutia:	13.05.2015
Meno a priezvisko:	JUDr. Zuzana Ďurišová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2015:8011200403.3

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Zuzany Ďurišovej a z členov senátu JUDr. Jany Henčekovej, PhD. a JUDr. Petra Paludu, v právnej veci žalobcu Okresného prokurátora v Poprade, Okresná prokuratúra Poprad, Štefánikova č. 11, proti žalovaným 1. Okresnému úradu Poprad, katastrálny odbor, J. Currie č. 3, 058 02 Poprad (pôvodne Správe katastra Poprad), 2. U. G., B., zastúpenej splnomocneným zástupcom Mgr. Dušanom Sopkom, 3. Prvej stavebnej sporiteľni, a.s., Bajkalská 30, Bratislava, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia a postupu žalovanej v 1. rade zo dňa 26. júla 2010 č. V-2519/10, o odvolaní žalovanej v 2. rade proti rozsudku Krajského súdu v Prešove č. k. 1S/76/2011-99 zo dňa 6. marca 2014, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Prešove č. k. 1S/76/2011-99 zo dňa 6. marca 2014 v znení opravného uznesenia č. k. 1S/76/2011-118 zo dňa 20. mája 2014 p o t v r d z u j e .

Žiaden z účastníkov n e m á p r á v o na náhradu trov odvolacieho konania.

Odôvodnenie

Krajský súd v Prešove napadnutým rozsudkom zrušil rozhodnutie žalovanej v 1. rade zo dňa 26. júla 2010 č. V-2519/10 podľa § 250j ods. 2 písm. a) O.s.p. a vec jej vrátil na ďalšie konanie. Týmto rozhodnutím žalovaná podľa ustanovenia § 31 ods. 3 katastrálneho zákona povolila vklad záložného práva do katastra nehnuteľností k nehnuteľnostiam v k. ú. G., pozemok registra C KN parcelné číslo 505/1, zastavané plochy a nádvoria o výmere 562 m², pozemok registra C KN parcelné číslo 505/2, orná pôda o výmere 700 m² a stavba so súpisným číslom 471 na pozemku registra C KN s parcelným číslom 505/1, zastavané plochy a nádvoria o výmere 562 m² v prospech Prvej stavebnej sporiteľne, a.s. Bratislava v podiele 1/1 na základe zmluvy o zriadení záložného práva uzavretej medzi účastníkmi Prvá stavebná sporiteľňa, a.s. ako záložný veriteľ a U. G., narodená XX.XX.XXXX, ako záložca s tým, že právne účinky vkladu nastávajú dňa 26.07.2010.

V dôvodoch rozhodnutia prvostupňový súd uviedol, že z administratívneho spisu zistil, že Okresná prokuratúra Poprad podala proti rozhodnutiu Správy katastra Poprad č. V-2519/10 zo dňa 26.07.2010 protest prokurátora z dôvodu, že toto rozhodnutie bolo vydané v rozpore so zákonom. Správa katastra

Poprad oznámila, že protestu nevyhoví a postúpila ho so spisom Katastrálnemu úradu v Prešove. Ten rozhodnutím zo dňa 30.12.2010 č. ÚPO6/2010/BA protestu prokurátora vyhovel a napadnuté rozhodnutie o povolení vkladu č. V-2519/10 zo dňa 26.07.2010 zrušil. O odvolaní U. G. rozhodol Úrad geodézie, kartografie a katastra SR rozhodnutím zo dňa 22.03.2011 č. PO-2152/2011/ZZ-170 tak, že odvolaniu vyhovel a rozhodnutie Katastrálneho úradu v Prešove č. ÚPO6/2010/BA zo dňa 30.12.2010 zmenil vo výroku tak, že protestu nevyhovuje a napadnuté rozhodnutie Správy katastra Poprad o povolení vkladu č. V-2319/10 zo dňa 26.07.2010 potvrdzuje.

Vychádzajúc z obsahu žaloby úlohou krajského súdu bolo vyriešenie právnej otázky týkajúcej sa rozsahu oprávnenia prokurátora v konaní o jeho žalobe na preskúmanie zákonnosti rozhodnutí správnych orgánov v zmysle ustanovenia § 35 ods. 1 písm. b/ Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „O.s.p.“); svoje návrhové oprávnenie realizoval v rámci dvojmesačnej zákonnej lehoty po tom, ako jeho protestu nebolo vyhovené.

Krajský súd sa stotožnil s názorom žalobcu, že bolo povinnosťou správy katastra po obnovení zápisu vlastníctva v prospech S. G. obnoviť aj zápis obmedzujúcej poznámky na základe predbežného opatrenia nariadeného Okresným súdom v Poprade uznesením zo dňa 15.04.2002 č. 10C 244/02, lebo uznesením NS SR, ktorým bolo zrušené právoplatné rozhodnutie Krajského súdu v Prešove, bol obnovený pôvodný stav, a teda účinnosť predbežného opatrenia bola tiež obnovená. Doba trvania predbežného opatrenia stanovená do doby právoplatného rozhodnutia vo veci samej znamená, že podľa § 77 ods. 1 písm. d) O.s.p. čas, po ktorý mali účinky predbežného opatrenia trvať neuplynul, keďže doteraz nebolo vo veci právoplatne rozhodnuté. Pôvodné rozhodnutie súdu bolo zrušené a konanie vo veci stále trvá. Zápisom uznesenia Najvyššieho súdu SR o zrušení právoplatného rozhodnutia vo veci samej sa obnovil pôvodný právny stav, to znamená aj zápis obmedzujúcej poznámky na základe predbežného opatrenia súdu, t. j. zákaz nakladať s nehnuteľnosťou do vydania právoplatného rozhodnutia vo veci samej. Z ustanovenia § 31 ods. 1 a 2 katastrálneho zákona je nepochybné, že správa katastra je povinná zisťovať, či nenastali skutkové alebo právne zmeny, ktoré bránia vkladu do katastra, vrátane okolností, ktoré bránia nakladaniu s nehnuteľnosťou.

V danom prípade sa správa katastra týmito zákonnými ustanoveniami neriadila, ak dôsledne neskúmala, či záložca je oprávnený nakladať s nehnuteľnosťou, či nie je jeho právo nakladať s nehnuteľnosťou obmedzené, a teda či sú splnené procesné podmienky na povolenie vkladu. Inak by bola zistila, že v rozhodnom čase vlastní nehnuteľností nemal právo nakladať s nehnuteľnosťami, a preto mala návrh na vklad záložného práva v prospech žalovanej v 3. rade zamietnuť, resp. zväziť, či nie sú splnené podmienky na prerušenie katastrálneho konania.

Vzhľadom na uvedené súd žalobe vyhovel a rozhodnutie žalovanej v 1. rade zo dňa 26.07.2010 č. V 2519/2010 podľa § 250j ods. 2 písm. a) O.s.p. zrušil a vec vrátil žalovanej 1. rade na ďalšie konanie z dôvodu, že rozhodnutie žalovanej v 1. rade vychádzalo z nesprávneho právneho posúdenia veci. V ďalšom konaní bude jej povinnosťou opätovne posúdiť podmienky návrhu na vklad záložnej zmluvy uzavretej medzi žalovanými v 2. a 3. rade do katastra nehnuteľností v zmysle vyššie uvedeného a o návrhu na vklad do katastra opätovne rozhodnúť.

O trovách konania súd rozhodol podľa § 250k ods. 1 O.s.p. tak, že žiadnemu z účastníkov nepriznal náhradu trov konania, pretože žalobca si neuplatnil nárok na ich náhradu a žalovaní nemajú nárok na náhradu trov konania.

Proti rozsudku krajského súdu podala žalovaná v 2. rade včas odvolanie, v ktorom namietala, že týmto rozhodnutím boli porušené procesné aj hmotnoprávne práva žalovaných. Má za to, že súd procesne pochybil, keď konal s Okresným úradom Poprad, katastrálnym odborom ako žalovaným v 1. rade, lebo v zmysle zákona č. 180/2013 Z.z. účastníkom mal byť Okresný úrad Poprad, so sídlom Nábřežie Jána Pavla II. 16, 058 01 Poprad.

Ďalej namietala, že súd žalovanej v 2. rade odňal možnosť zúčastniť sa konania pred súdom, keď neakceptoval ospravedlnenie jej splnomocneného zástupcu z dôvodu nepriaznivého zdravotného stavu a

nevyhovel jeho žiadosti o odročenie pojednávania. Súd tiež pochybil, keď v odôvodnení rozhodnutia uviedol, že predmetom preskúmania nie je rozhodnutie o proteste prokurátora, ale rozhodnutie o povolení vkladu do katastra zmluvy o záložnom práve uzatvorenej medzi žalovanou v 2. rade ako záložcom a žalovanou v 3. rade ako záložným veriteľom, o čom súd nemal zo zákona právomoc konať. Má za to, že prokurátor nemá právomoc bezdôvodne zasahovať do vzťahu dvoch súkromných subjektov. Poukázala tiež na skutočnosť, že v konaní o určenie absolútnej neplatnosti právneho úkonu (darovacej zmluvy) je jediným argumentom žalobcu v súčasnosti už spochybnený znalecký posudok, z čoho vyvodzuje nedôvodnosť a nezákonnosť 12 rokov pretrvávajúceho nezákonného predbežného opatrenia.

Navrhla preto, aby odvolací súd rozsudok vydaný Krajským súdom v Prešove č. k. 1S/76/2011-99 zo dňa 06.03.2014 zrušil a konanie zastavil.

Žalovaná v 1. rade vo vyjadrení k odvolaniu uviedla, že sa nestotožňuje s odvolaním a v ďalšom konaní sa bude riadiť právnym názorom odvolacieho orgánu.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 O.s.p.) prejednal vec bez nariadenia pojednávania (§ 250ja ods. 2 O.s.p.) a dospel jednomyselne k záveru, že odvolaniu nemožno priznať úspech. Rozhodol bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa ustanovenia § 250ja ods. 2 O.s.p. s tým, že deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený minimálne päť dní vopred na úradnej tabuli súdu a na internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky www.nsud.sk. Rozsudok bol verejne vyhlásený dňa 13. mája 2015 (§ 156 ods. 1 a ods. 3 O.s.p.).

V správnom súdnictve preskúmajú sudy na základe žalôb alebo opravných prostriedkov zákonnosť rozhodnutí a postupov orgánov verejnej správy (§ 244 ods. 1 O.s.p.).

Úlohou súdu v správnom súdnictve je teda preskúmať zákonnosť postupov a rozhodnutí orgánu verejnej správy, teda to, či kompetentné orgány pri riešení konkrétnych otázok vymedzených žalobou rešpektovali príslušné hmotnoprávne a procesnoprávne predpisy.

Predmetom súdneho preskúmavacieho konania je preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovanej v 1. rade, číslo vkladu: V 2519/10 zo dňa 26.07.2010, ktorým podľa ustanovenia § 31 ods. 3 katastrálneho zákona povolila vklad záložného práva k vyššie špecifikovaným nehnuteľnostiam na základe zmluvy o zriadení záložného práva v prospech Prvej stavebnej sporiteľne, a.s uzavretej medzi žalovanou v 3. rade ako záložným veriteľom a žalovanou v 2. rade ako záložcom. Krajský súd napadnutým rozsudkom žalobe prokurátora vyhovel, preskúmané rozhodnutie zrušil z dôvodu nesprávneho právneho posúdenia a vec vrátil žalovanej na ďalšie konanie s odôvodnením, že správa katastra pochybila, keď nevyznačila na liste vlastníctva aj obmedzujúcu poznámku na základe predbežného opatrenia.

Po oboznámení sa so súdnym spisom a po vyhodnotení závažnosti odvolacích dôvodov vo vzťahu k napadnutému rozsudku krajského súdu a vo vzťahu k obsahu súdneho a pripojeného administratívneho spisu Najvyšší súd s prihliadnutím na ust. § 219 ods. 2 v spoj. s § 246c ods. 1 O.s.p. konštatuje, že nezistil dôvod na to, aby sa odchyľil od relevantných právnych záverov spolu so správnou citáciou dotknutých právnych noriem obsiahnutých v odôvodnení napadnutého rozsudku krajského súdu, ktoré vytvárajú dostatočné právne východiská pre vyslovenie výroku napadnutého rozsudku. Preto sa s ním stotožňuje a aby nadbytočne neopakoval pre účastníkov známe fakty prejednávanej veci spolu s právnymi závermi krajského súdu, Najvyšší súd sa v svojom odôvodnení následne obmedzí iba na rekapituláciu niektorých vybraných bodov odôvodnenia napadnutého rozsudku a doplnenie k odvolacím námietkam odvolateľa.

Podľa § 35 ods. 1 písm. b) O.s.p., prokurátor môže podať návrh na začatie konania, ak ide o preskúmanie zákonnosti rozhodnutí správnych orgánov v prípadoch, v ktorých sa nevyhovelo protestu prokurátora, a za podmienok uvedených v tomto zákone.

Podľa § 3 ods. 2 zákona č. 153/2001 Z. z. o prokuratúre v znení neskorších predpisov, prokuratúra je v

rozsahu svojej pôsobnosti povinná vo verejnom záujme vykonať opatrenia na predchádzanie porušeniu zákonnosti, na zistenie a odstránenie porušenia zákonnosti, na obnovu porušených práv a na vyvodenie zodpovednosti za ich porušenie. Pri výkone svojej pôsobnosti je prokuratúra povinná využívať všetky zákonné prostriedky tak, aby sa bez akýchkoľvek vplyvov zabezpečila dôsledná, účinná a rýchla ochrana práv a zákonom chránených záujmov fyzických osôb, právnických osôb a štátu. Podľa § 5 písm. c) citovaného zákona, pri plnení úloh je prokurátor povinný chrániť verejný záujem.

S aktívnou legitimáciou žalobcu, ako aj s otázkou, proti ktorému rozhodnutiu správneho orgánu má žaloba smerovať v právnej veci, v ktorej sa nevyhovelo protestu prokurátora, a tým aj s okruhom účastníkov súdneho konania, vrátane posúdenia, že žaloba bola podaná včas, sa krajský súd vypořiadal správne v súlade s ustálenou judikatúrou. K námietke odvolateľa, že prokurátor nemá oprávnenie zasahovať do vzťahu dvoch súkromných subjektov, resp. v danej veci nebolo preukázané, že konal vo verejnom záujme, odvolací súd uvádza, že od 01.01.2002, kedy nadobudol účinnosť zákon č. 501/2001 Z.z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov, a ktorým bolo zmenené znenie § 35 ods. 1 písm. b) O.s.p. tak, že sa vypustili slová „ak to vyžaduje verejný záujem“, už návrh prokurátora nemusí obsahovať odôvodnenie verejného záujmu na podaní správnej žaloby, keďže takáto požiadavka na obsahovú náplň žaloby nevyplýva ani z citovaných ustanovení zákona o prokuratúre. Navyše ochrana zákonnosti je vždy vo verejnom záujme, ktorý nie je potrebné osobitne preukazovať.

Za dôvodnú nepovažuje odvolací súd ani námietku, že v prejednávanej veci krajský súd svojím postupom odňal účastníkovi možnosť konať pred súdom, keď nevyhovelo jeho žiadosti o odročenie pojednávania, pretože jeho ospravedlnenie nespĺňalo zákonné náležitosti v zmysle § 119 ods. 3 O.s.p. (neobsahovalo vyjadrenie ošetrojúceho lekára, že jeho zdravotný stav neumožňuje účasť na pojednávaní).

Rovnako nedôvodná je aj námietka, že predmetom konania nemalo byť rozhodnutie o povolení vkladu, ale rozhodnutie o proteste prokurátora; podľa § 250b ods. 5 O.s.p., prokurátor môže podať žalobu do dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia, ktorým nebolo vyhovieť protestu, pričom takáto žaloba sa už netýka rozhodnutia o proteste prokurátora, ale rozhodnutia správneho orgánu, proti ktorému protest prokurátora smeroval, teda v danom prípade rozhodnutia Správy katastra Poprad zo dňa 26.07.2010 č. V 2519/10. Krajský súd preto správne vymedzil predmet svojho konania, keď preskúmaval zákonnosť tohto rozhodnutia. Nedopustil sa pritom pochybenia, keď ako so zákonným právnym nástupcom Správy katastra Poprad konal s Okresným úradom Poprad, pričom označenie jeho katastrálneho odboru iba bližšie špecifikuje, ktorého odboru sa vec týka.

Posledná námietka sa týkala predbežného opatrenia, ktoré odvolateľ hodnotí ako nezákonné. Tento jeho záver nie je právne relevantný, pretože, ako už uviedol aj krajský súd v odôvodnení svojho rozhodnutia, zápisom rozsudku o zrušení právoplatného rozhodnutia vo veci samej dovolacím súdom sa obnovuje pôvodný stav, a teda aj zápis poznámky na základe predbežného opatrenia súdu zákaz nakladať s nehnuteľnosťou do vydania právoplatného rozsudku súdu vo veci samej. To platí až do doby, kým nebude vec právoplatne skončená alebo nedôjde k zrušeniu predbežného opatrenia súdom.

Z uvedených dôvodov odvolací súd napadnutý rozsudok prvého stupňa podľa § 219 ods. 1 a 2 O.s.p. v spojení s § 250a ods. 3 O.s.p. potvrdil ako vecne správne.

O trovách odvolacieho konania rozhodol najvyšší súd podľa § 146 ods. 1 písm. d/ O.s.p. v spojení s § 246c ods. 1 O.s.p. tak, že vyslovil, že žiaden z účastníkov nemá právo na ich náhradu, pretože konanie začalo na návrh prokurátora.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.